

KNIHA, KTORÁ INŠPIROVALA FILM REVENANT OCENENÝ OSKAROM

#1 BESTSELLER

MOTÝČ

ZMŔTVYCHVSTANIE REVENANT

MICHAEL PUNKE

ZMŔTVYCHVSTANIE

ZMŔTVYCHVSTANIE

ROMÁN O POMSTE

MICHAEL PUNKE

VYDAVATEĽSTVO MOTÝĽ

Všetky postavy, organizácie a udalosti vykreslené
v tomto románe sú buď výtvormi autorovej fantázie,
alebo sú použité beletristicky.
Kniha bola námetom pre film *The Revenant*.

THE REVENANT

Copyright © 2002 by Michael Punke

All rights reserved.

Translation © Slavomír Hrivnák

Design © Motýľ design 2016

Cover photo © Welcomia/DoubleBubble/shutterstock.com

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2016

ISBN: 978-80-8164-079-7

Michael Punke je autorom ďalších dvoch románov:

*Posledný boj: George Bird Grinnell,
zápas o záchranu bizóna a zrod Nového západu*

Oheň a síra: Banícke nešťastie v North Butte v roku 1917

*Mojim rodičom,
Marilyn a Butchovi Punkeovcom*

Milovaní, nepomstite sa sami, ale dajte miesto hnevu.

Veď je napísané:

Mne patrí pomsta, ja odplatím, hovorí Pán.

List Rimanom, 12:19

1. september 1823

OPUSTIA HO. Ranený muž to vytušil z reakcie chlapca, ktorý sa naňho pozrel a vzápätí uhol, neschopný udržať pohľad.

Niekoľko dní sa chlapec hádal s mužom v čiapke z vlčej kožušiny. *Skutočne to boli celé dni?* Ranený bojoval s horúčkami a bolesťou a netušil, či sú započuté rozhovory skutočné, alebo sú to iba výplody jeho mysle utápajúcej sa v delíriu.

Vzhliadol na skalný útvar týčiaci sa nad čistinou. Na strmom povrchu kameňa sa akosi podarilo zachytiť osamotenej pokrútenej borovici. Díval sa na ňu mnohokrát, ale nikdy ju nevidel tak ako teraz, keď jej kolmé línie zdanlivo tvorili kríž. Prvýkrát prijal, že by mohol umrieť tam, na čistine pri prameni.

Ranený muž pociťoval zvláštny odstup od scény, v ktorej hral ústrednú úlohu. Letmo sa zamyslel nad tým, čo by robil na ich mieste. Ak by zostali, kým sa indiánska družina neprebrodí cez potok proti prúdu, všetci by umreli. *Položil by som za nich život, aj keby som vedel, že aj tak umrú?*

„Si si istý, že prídu hore potokom?“ Chlapcovi pri reči preskočil hlas. Hoci sa mu väčšinou darilo hovoriť chlapčenským tenorom, sem-tam ho nedokázal ovládať a o oktávu mu klesol.

Muž vo vlčej kožušine sa chvatne zohol k stojanu s mäsom vedľa ohniska, aby napchal do batoha plátky vysušeného jelenieho mäsa.

„Chceš tu zostať a zistiť to?“

Ranený muž sa pokúsil prehovoriť. Ale znova pocítil bodavú bolesť v hrdle. Vydal zvuk, ktorý však nedokázal pretaviť do slov.

Muž v čiapke z vlčej kožušiny zvuk ignoroval a ďalej zbieral svoje veci, chlapec sa zatiaľ otočil k ranenému: „Snaží sa niečo povedať.“

Kľakol si vedľa raneného. Neschopný hovoriť, muž zdvihol zdravú ruku a na niečo ukazoval.

„Chce svoju pušku,“ povedal chlapec, „chce, aby sme mu dali jeho pušku.“

Muž vo vlčej kožušine k nim podišiel rýchlymi odmeranými krokmi. Drsne kopol chlapca do chrbta. „Pohni sa, hrom do teba!“

Svižne priskočil k ranenému ležiacemu vedľa skromnej kôpky jeho osobných vecí: kapsy, noža v zdobenej pošve, sekery, pušky a rohu s pušným prachom. Ako ho ranený zúfalo pozoroval, muž vo vlčej kožušine sa zohol, aby zodvihol kapsu. Vytiahol z nej kremienok a ocielku a strčil ich do predného vrecka svojej koženej tuniky. Schytil roh a prehodil si ho cez plece. Sekerku si zastrčil za široký kožený opasok.

„Čo to robíš?“ opýtal sa chlapec.

Muž sa znova zohol, zodvihol nôž a hodil ho chlapcovi.

„Zober si to.“ Chlapec ho zachytil a s hrôzou sa pozrel na puzdro vo svojej dlani. Zostávala už len puška. Muž vo vlčej kožušine ju zodvihol a uistil sa, že je nabitá. „Glass, prepáč, stary. Už ti aj tak nebude na nič.“

Chlapec bol ohromený. „Nemôžeme ho tu nechať bez výstroja.“ Muž vo vlčej kožušine sa zbežne poobzeral a zmizol v lese.

Ranený sa díval na chlapca, ktorý tam dlho iba stál s nožom v ruke – s jeho nožom. Chlapec konečne zdvihol zrak. Spočiatku sa zdalo, že možno aj niečo povie, ale namiesto toho sa tiež zvrtol a stratil sa v borovicovom poraste.

Ranený muž sledoval medzeru medzi stromami, ktorou utiekli. Jeho zúrivosť bola obrovská, požírala ho ako oheň, čo oblizuje ihličie borovice. Na celom svete netúžil po ničom inom, iba zovrieť ich krky a holými rukami v nich udusiť všetok život.

Inštinktívne zareval, pričom znova zabudol, že jeho hrdlo nedokázalo vydať nijaké slová. Cítil iba bolesť. Dvihol sa na ľavý lakeť. Pravé rameno dokázal mierne ohnúť, ale nevedel sa na ňom udržať. S každým pohybom pociťoval na chrbte a krku narýchlo zašité rany. Cítil, ako sa ich stehy natahujú. Pozrel sa na svoju nohu, tesne obviazanú zakrvavenými kúskami starej košele. Nemohol ju vystrieť a donútiť k pohybu.

Pozbieral sily a sťažka sa prevalil na brucho. Sneh pod ním zapraskal. Vtom zacítil na chrbte prúd teplej čerstvej krvi. Bolesť však ustúpila pred prívalom jeho zúrivosti.

Hugh Glass sa začal plaziť.

PRVÁ ČASŤ

JEDEN

21. august 1823

„TOVAR ZO ST. LOUIS by mal každým dňom doplávať, monsieur Ashley,“ znova vysvetľoval korpulentný Francúz trpezlivým, ale naliehavým tónom. „Rád predám Kožušinovej spoločnosti Skalnatých hôr celý obsah člna – ale nemôžem vám predať nič, čo nemám.“

William H. Ashley tresol plechovým hrnčekom o drapľavú dosku stola. Jeho starostlivo pestovaná šedivá brada nedokázala zakryť zaťatú čelusť. Nezdalo sa však, že by zaťatá čelusť naznačovala ďalší výbuch hnevu, keď sa Ashley znova ocitol zoči-voči činnosti, ktorou najväčšmi opovrhoval – čakaniu.

Francúz s nezvyčajným menom Kiowa Brazeau sledoval Ashleyho s narastajúcimi obavami. Ashleyho prítomnosť na jeho odlahlom obchodnom stanovišti znamenala vzácnu príležitosť a Kiowa vedel, že úspech tohto obchodného vzťahu by mohol zabezpečiť stále príjmy pre jeho podnik. Ashley bol v St. Louis prominentnou osobou, mužom s víziou, ako priniesť obchod na západ, vrátane peňazí na jej uskutočnenie. Ashley tomu hovoril „peniaze iných ľudí“. Prchavé peniaze. Nestále peniaze. Peniaze, ktoré môžu veľmi ľahko ujsť z jedného špekulatívneho obchodu do druhého.

Kiowa žmúril spoza hrubých okuliarov, a hoci jeho zrak nebol veľmi ostrý, dokázal ľudí skvelo odhadnúť. „Ak budete

zhovieavý, monsieur Ashley, možno by som vám mohol poskytnúť jednu malú útechu, kým čakáme na čln.

Ashley síce neprikývol, no ani nespustil ďalšiu tirádu.

„Musím požiadať o ďalšie zásoby zo St. Louis,“ povedal Kiowa. „Zajtra pošlem po rieke kuriéra na kanoe. Doručí vašu správu syndikátu. Môžete ich upokojiť, skôr než sa rozšíri správa o fiasku plukovníka Leavenwortha.“

Ashley si zhlboka povzdychol a doprial si poriadny dúšok piva. Akosi sa už zmieril s týmto posledným zdržaním. Či sa mu to páčilo alebo nie, Francúzova rada bola rozumná. Potreboval upokojiť svojich investorov, kým sa zvesti o bitke nekontrolovateľne rozšíria ulicami St. Louis.

Kiowa vycítil svoju príležitosť a rýchlo zakročil, aby Ashleyho udržal v pracovnom nasadení. Francúz položil pred Ashleyho brko, atrament a papier a dolial mu pivo do plechového hrnčeka. „Nechám vás pracovať, monsieur,“ povedal celý šťastný, že môže odísť.

Ashley písal dlho do noci pri matnom svetle lojovice.

Fort Brazeau

Pri rieke Missouri

21. august 1823

James D. Pickens

Pickens a synovia

St. Louis

Drahý pán Pickens,

je mojou nemilou povinnosťou informovať Vás o udalostiach posledných dvoch týždňov. Kvôli povahe týchto udalostí musíme upraviť – hoci nie zastaviť – náš obchod na hornom toku Missouri.

Ako už asi viete, mužov z Kožušínovej spoločnosti Skalnatých hôr napadli Arikarovia po tom, čo od nich v dobrej viere odkúpili šesťdesiat koní. Arikarovia zaútočili sami,

zabili 16 mužov, tucet zranili a vzali si späť kone, ktoré deň predtým predstierali, že predávajú.

Čeliac tomuto útoku som bol nútený stiahnuť sa po prúde rieky a zároveň som požiadal o pomoc plukovníka Leavenwortha a armádu Spojených štátov, aby reagovali na porušenie práva svojich občanov na pokojný prechod cez Missouri. Taktiež som požiadal o podporu našich mužov, ktorí sa ku mne pripojili (pod vedením kapitána Andrewa Henryho) zo svojej pozície vo Fort Union.

9. augusta sme sa Arikarom postavili so spojenou silou 700 mužov vrátane 200 členov Leavenworthovej pravidelnej pechoty (s dvomi húfnicami) a štyridsiaticich mužov roty RMF. Taktiež sme našli spojencov (hoci dočasných) v 400 siouxsckých bojovníkoch, ktorí pociťujú voči Arikarom odveké nepriateľstvo, no jeho pôvod je mi neznámy.

Postačí, keď poviem, že spoločnými silami sme boli viac než schopní zvíťaziť, potrestať Arikarov za ich zradu a znovu otvoriť priechod cez Missouri. Za to, že sa nám tieto výsledky nepodarilo dosiahnuť, vďačíme neistým schopnostiam plukovníka Leavenwortha.

Podrobnosti tohto potupného stretu môžu počkať na môj návrat do St. Louis, ale postačí, keď poviem, že plukovníkovo opakované zdráhanie zaútočiť na slabšieho nepriateľa umožnilo Arikarom uniknúť, čo malo za následok ich úspešné zahatanie rieky Missouri medzi pevnosťou Fort Brazeau a mandanskými dedinami. Niekde medzi nami a dedinami sa bezpochyby nachádza ďalších 900 indiánskych bojovníkov, aby mohli znova zhatiť celý horný tok Missouri.

Plukovník Leavenworth sa vrátil k posádke vo Fort Atkinson, kde nepochybne prečká zimu pri horúcom kozube a starostlivo zväži svoje možnosti. Nemám v úmysle naňho čakať. Ako viete, náš obchod si len ťažko môže dovoliť stratíť osem mesiacov.

Ashley prerušil písanie, aby si prečítal text, nevelmi spokojný s jeho strohým tónom. List odzrkadľoval jeho hnev, ale nevyjadroval jeho skutočné pocity – skalný optimizmus a nezlomnú vieru vo vlastnú schopnosť uspieť. Boh ho postavil do záhrady nekonečnej hojnosti, do zeme Gošen, v ktorej mohol každý človek uspieť, pokiaľ mal odvahu sa o to pokúsiť. Ashleyho slabosťami, ktoré otvorene priznával, boli iba zábrany, ktoré potreboval prekonať nejakou vynaliezavou kombináciou svojich predností. Ashley očakával prekážky, ale netoleroval neúspech.

Musíme tento neúspech obrátiť v náš prospech, kým naši protivníci odpočívajú. Keďže Missouri je uzavretá, rozhodol som sa vyslať dve skupiny na západ po núdzovej trase. Kapitána Henryho som už vyslal hore Velkou riekou. Pôjde proti prúdu, ako ďaleko sa bude dať, a vráti sa späť do Fort Union. Jedediah Smith bude viesť druhú jednotku hore prúdom Platte. Jeho cieľom budú vodstvá Veľkej panvy.

Bezpochyby zdieľate moju frustráciu z nášho zdržania. Musíme konať promptne, aby sme získali stratený čas. Nariadil som Henrymu a Smithovi, že sa so svojim úlovkom do St. Louis nevrátia na jar. Namiesto toho my pôjdeme za nimi – zídeme sa v poli, aby sme vymenili ich kožušiny za čerstvé zásoby. Týmto spôsobom môžeme ušetriť štyri mesiace a zároveň splatiť časť nášho dlhu. Navrhujem, aby bola v St. Louis medzičasom vytvorená nová jednotka a vyrazila na jar na čele so mnou osobne.

Zvyšky sviece zaprskali a vypluli smradľavý čierny dym. Ashley vzhliadol, odrazu si uvedomil neskorú hodinu i vlastnú únavu. Ponoril brko a vrátil sa k svojej korešpondencii, no teraz písal rýchlo, lebo sa blížil k záveru svojho listu.

Nalieham na Vás, aby ste prehovorili so syndikátom – čo najdôraznejšie – o mojej plnej dôvere v nevyhnutný úspech nášho obchodu. Prozreteľnosť nám ponúkla veľkú odmenu a my nesmieme zlyhať a stratiť odvahu získať svoj právoplatný podiel.

*Váš najponíženejší služobník
William H. Ashley*

O dva dni neskôr, 16. augusta 1823, dorazil zo St. Louis kýlový čln Kiowu Brazeaua. V rovnaký deň Ashley zásobil svojich mužov a hneď ich vyslal na západ. Prvé stretnutie naplánoval na leto 1824 na mieste, ktoré mali priebežne dohodnúť prostredníctvom kuriérov.

Bez toho, aby si naplno uvedomil dôležitosť svojich rozhodnutí, William H. Ashley vymyslel systém pravidelných stretnutí účastníkov obchodu s kožušinami, ktorý definoval celý vek.